

ĐẨY MẠNH ỨNG DỤNG KẾT QUẢ MỘT SỐ NHIỆM VỤ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ TẠI ĐỊA BÀN HUYỆN TUYÊN HÓA VÀ MINH HÓA

PHAN THỊ HIỀN

Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Quảng Bình

Dúi mốc lớn hay còn gọi là chuột lách, chuột tre, chuột nứa, chuột dúi... Dúi mốc lớn có giá trị kinh tế cao, cho thịt thơm ngon, mát và nhiều đạm, được người dân miền núi khai thác sử dụng từ lâu đời. Ngày nay, thịt dúi mốc lớn là món ăn đặc sản và được nhiều người ưa chuộng. Với nhu cầu của xã hội ngày càng tăng về các sản phẩm có nguồn gốc từ tự nhiên, con người đã khai thác, săn bắn quá mức các loài động vật hoang dã nói chung và loài dúi mốc lớn nói riêng dẫn đến nguồn tài nguyên này ngày càng trở nên cạn kiệt và không còn có khả năng khai thác. Vì vậy, việc nhân nuôi loài dúi mốc lớn nhằm chủ động cung cấp nguồn thực phẩm và dược phẩm quý cho xã hội, đồng thời góp phần bảo vệ và sử dụng bền vững nguồn lợi dúi mốc lớn trong tự nhiên là rất cần thiết. Từ thực tế đó, Trung tâm Dịch vụ nông nghiệp huyện Tuyên Hóa đã xây dựng “Mô hình chăn nuôi dúi mốc lớn thương phẩm tại xã Sơn Hóa”.

Sơn Hóa là địa bàn có diện tích tre, mía, các loại cây hoa màu như lúa, ngô, sắn, khoai khá lớn, điều kiện nơi đây rất thích hợp cho loài dúi mốc lớn phát triển. Mục tiêu chung của mô hình nhằm ứng dụng khoa học và công nghệ xây dựng thành công mô hình nuôi dúi mốc lớn tại xã Sơn Hóa, huyện Tuyên Hóa, tạo cơ sở khoa học để phát triển nghề nuôi dúi mốc lớn góp phần phát triển nông nghiệp đô thị, tạo việc làm cho lao động nông thôn, tăng thu nhập, ổn định đời sống. Đối tượng nghiên cứu là dúi mốc lớn 2 tháng tuổi (trọng lượng từ 0,3÷0,4 kg/con). Quy mô thực hiện với số lượng 70 con. Địa điểm triển khai tại hộ ông Lê Hữu Như Ý, xã Sơn Hóa, huyện Tuyên Hóa.

Được thực hiện từ tháng 11 năm 2023 đến nay, nhiệm vụ đã đầu tư xây dựng và cải tạo cơ

sở vật chất (chuồng trại có diện tích 100m²); Các loại vật tư (Mua thuốc thú y bao gồm: Thuốc thú y Five-trile 20ml, thuốc thú y Flordoxyl oral 10ml, thuốc thú y Glucose 20ml, mua thức ăn tre mía, thức ăn tinh bột) đã được chuẩn bị đầy đủ. Mua 70 con dúi mốc lớn con giống, mỗi con nặng 0,3-0,4kg. Tất cả đều đúng quy trình kỹ thuật nên đến nay con giống đều sống 100% không bệnh tật. Chủ nhiệm chỉ đạo cán bộ kỹ thuật thường xuyên kiểm tra theo dõi tình hình sinh trưởng, phát triển của đàn dúi và chỉ đạo việc chăm sóc, phòng bệnh theo đúng quy trình kỹ thuật. Kết quả bước đầu cho thấy, tất cả các hạng mục thực hiện được trong thời gian qua đều đảm bảo số lượng, chất lượng so với thuyết minh được duyệt. Giống dúi mốc lớn sinh trưởng và phát triển tốt, không có dấu hiệu của bệnh tật.

Xây dựng thành công mô hình sẽ đánh giá được khả năng sinh trưởng, phát triển dúi thương phẩm. Hoàn thiện quy trình nuôi dúi thương phẩm phù hợp trên địa bàn huyện Tuyên Hóa, nhằm phát triển nhân rộng quy mô nuôi dúi, đáp ứng được yêu cầu của thị trường, mang lại hiệu quả kinh tế cao cho người dân trong huyện Tuyên Hóa nói riêng và tỉnh Quảng Bình nói chung. Bên cạnh đó, phát triển đàn dúi trên địa bàn phục vụ cho cung cấp giống và thịt cho thị trường, giảm áp lực săn bắt dúi trong tự nhiên, góp phần bảo tồn đa dạng sinh học và phát triển kinh tế hộ gia đình.

Keo lai là giống lai tự nhiên giữa keo tai tượng và keo lá tràm. Đây là giống có nhiều đặc điểm hình thái trung gian giữa bố và mẹ, đồng thời có ưu thế lai rõ rệt về sinh trưởng nhanh, có hiệu suất bột giấy, độ bền cơ học và độ trắng của giấy cao hơn hẳn các loài bố mẹ... Huyện Minh Hóa có tổng diện tích các loại rừng và đất lâm

nghiệp trên 127.686ha, chiếm 91,61% tổng diện tích tự nhiên, là điều kiện thuận lợi để phát triển kinh tế rừng. Trong đó, cây keo lai BV16 được sản xuất bằng phương pháp nuôi cấy mô tế bào, có đặc tính chống chịu bệnh tốt, khả năng chịu hạn tốt, sinh trưởng và phát triển tốt, năng suất cao. Mô hình sản xuất cây keo lai BV16 bằng phương pháp giâm hom tại huyện Minh Hóa sẽ cung cấp nguồn cây giống chất lượng cao cho địa phương, mang lại hiệu quả kinh tế cao, cây phát triển nhanh, đồng đều, phù hợp với điều kiện tự nhiên của huyện Minh Hóa. Do đó việc xây dựng mô hình: “Xây dựng vườn ươm giống cây keo lai BV16 bằng phương pháp giâm hom, phục vụ công tác đào tạo nghề cho bà con dân tộc thiểu số tại huyện Minh Hóa” là rất cấp bách và cần thiết.

Mục tiêu của nhiệm vụ nhằm xây dựng mô hình nhân giống cây keo lai BV16 bằng phương pháp giâm hom. Đồng thời hoàn thiện quy trình kỹ thuật nhân giống và chăm sóc cây giống keo lai BV16 bằng phương pháp giâm hom phù hợp với điều kiện tự nhiên tại địa phương để hỗ trợ đào tạo nghề cho bà con dân tộc thiểu số huyện Minh Hóa. Phạm vi nghiên cứu là vườn ươm thuộc Trung tâm Giáo dục nghề nghiệp - Giáo dục thường xuyên huyện Minh Hóa tại xã Yên Hóa, huyện Minh Hóa.

Mô hình đã thực hiện đầy đủ các nội dung đảm bảo số lượng, chất lượng và tiến độ đề ra. Một số nội dung đã thực hiện vượt mức kế hoạch. Xây dựng vườn nhân quy mô 1.200m², số lượng cây sống là 8.970 cây. Xây dựng vườn ươm diện tích 1.000m². Đã sản xuất được 296.007 cây keo giống, vượt mục tiêu đề ra 8.007 cây. Tỷ lệ sống của cây giống đạt 81,1%.

Cây hom giống sinh trưởng phát triển tốt, đến thời điểm xuất vườn, hom giống đạt tiêu chuẩn cao khoảng 28cm, có khoảng 12-13 lá, đường kính gốc 3mm. Tỷ lệ cây giống đạt chuẩn

Mô hình nuôi dúi mốc

Ảnh: TL

đạt khoảng 75,19% ở lần đầu tiên xuất vườn.

Mô hình đã tiến hành hướng dẫn và tập huấn và đào tạo nghề cho các hộ dân với số lượng 35 người. Nhân rộng 1 mô hình vườn ươm cây giống tại xã Hồng Hóa. Việc nhân giống keo lai bằng phương pháp giâm hom mang lại hiệu quả kinh tế cho vườn ươm, lợi nhuận thu được khoảng 5,5 triệu đồng/1 vạn cây giống, góp phần đa dạng hóa cây trồng và ngành nghề ở địa phương. Hoàn thiện được quy trình kỹ thuật nhân giống và chăm sóc cây giống keo lai BV16 bằng phương pháp giâm hom phù hợp với điều kiện tại địa phương.

Sản xuất cây giống bằng phương pháp giâm hom hiện nay là bước đi hiệu quả, mang tính bền vững. Keo lai hom đời F1 được lấy từ cây mẹ giống gốc tốt có nguồn gốc, xuất xứ rõ ràng, có đặc điểm di truyền tốt đã được Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn khảo nghiệm, tuyển chọn, công nhận và trước khi đi vào sản xuất. Nghề giâm hom keo ở quy mô hộ gia đình là giải pháp để giải quyết việc làm hiện nay ở nông thôn, giải quyết lao động nhàn rỗi và tăng thu nhập cho người dân, mở mang ngành nghề, mang lại hiệu quả kinh tế cao và đa dạng hóa sản phẩm, tạo ra hướng đi mới về cơ cấu ngành nghề trong nông nghiệp, ứng dụng công nghệ sinh học vào sản xuất ở huyện Minh Hóa ■